

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA**

**mint felülvizsgálati bíróság**

**Gfv. IX.30.218/2010/4.szám**

**A Magyar Köztársaság nevében!**

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Bakos Geyza ügyvéd által képviselt **felperesnek**, dr. Kalász Imre ügyvéd által képviselt **I. rendű**, valamint a nem képviselt **II. rendű alperesek** ellen opciós szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságnál 8.P.20.375/2008. szám alatt indult és a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.013/2010/4. számú ítéletével befejezett perében, az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2010. október 5-én tartott tárgyaláson meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.013/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 15 nap alatt 81.250 (Nyolcvanegyezer-kettőszázötven) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s :**

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az I.r. alperes a 2003. február 24-én kötött kölcsönszerződésben 2,400.000 Ft kölcsönt nyújtott a felperesnek öt évi lejáratra, havi 69.300 Ft összegű törlesztő részletben történő visszafizetés mellett.

A kölcsönszerződés biztosítására jelzálogjogot alapítottak az I. r. alperes javára a felperes tulajdonában álló lakóépülettel beépített ingatlanra, továbbá a 2003. február 24-én kelt szerződésben a felperes ugyanazon ingatlanra vételi jogot engedett az I.r. alperesnek 2008. május 1-jéig tartó határozott időtartamra. A szerződésben az ingatlan opciós vételárát 3,900.000 Ft-ban határozták meg. A felek megállapodtak abban, hogy az opciós jog gyakorlása esetén az I.r. alperes jogosult a felperessel szemben fennálló lejárt követelését a vételárba beszámítani. A zálog- és

vételi jogot a Debreceni Földhivatal az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezte.

Az I.r. alperes a 2006. október 26-án kelt fizetési felszólításában a felperest 689,900 Ft hátralék megfizetésére hívta fel azzal, hogy ha három munkanapon belül a felhívásban foglaltaknak nem tesz eleget, a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondja. Az I. r. alperes a 2007. október 31-én kelt levelében értesítette a felperest arról, hogy a vételi jogát gyakorolta és 3,900.000 Ft vételáron az ingatlant megvásárolta. A vételi jog gyakorlása folytán a D-i Földhivatal a perbeli ingatlanra az I.r. alperes tulajdonjogát vétel jogcímén 2007. november 12-én bejegyezte. Az I. r. alperes tulajdonszerzésének időpontjában az ingatlanon a II. r. alperes javára 2,472.178 Ft és járulékai erejéig végrehajtási jog, a M T Rt. javára 34.000 Ft és járulékai erejéig végrehajtás jog volt bejegyezve.

A felperes a 2008. március 14-én előterjesztett, majd utóbb módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a közötte és az I.r. alperes között létrejött opciós szerződés jogszabályba és jóerkölcsbe is ütközik, ezért a Ptk. 200. §-ának (2) bekezdése szerint semmis. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a szerződés a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás között fennálló feltűnő értékaránytalanságra tekintettel érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezményét a Ptk. 237. §-ának (1) bekezdése alapján kérte levonni, ennek megfelelően kérte az eredeti állapot helyreállítását oly módon, hogy a bíróság rendelje el a felperes tulajdonjogának visszaállítását, illetve az I.r. alperes tulajdonjogának törlését.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokon eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a felperes másodlagos kereseti kérelmét találta megalapozottnak. A 8.P.20.375/2008/31. számú ítéletében a szerződésben kikötött szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanságra tekintettel kötelezte a felperest az I.r. alperes javára 6,000.000 Ft tőke, és ennek 2007. november 1-jétől járó késedelmi kamata megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az volt a jogi álláspontja, hogy a perbe hozott szerződés semmissége a Ptk. 200. §-ának (2) bekezdésében írt okokból nem állapítható meg, a vételár és a vétel tárgyának forgalmi értéke közötti feltűnő értékaránytalanság azonban a vételi jog gyakorlása folytán létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségét jelenti. (Hivatkozott az EBH-ban helyesen 2007/1602.szám alatt közzétett határozatban foglaltakra.) A felek a szerződésben az opciós vételárat 3,900.000 Ft-ban határozták meg, ugyanakkor az opciós jog gyakorlása időpontjában az ingatlan forgalmi értéke 10,500.000 Ft volt, így a feltűnően nagy értékkülönbséget hivatkozva a PK 267. számú állásfoglalásban

írtakra az I.r. alperes részéről 6,000.000 Ft megfizetésével találta kiküszöbölhetőnek.

A Debreceni Ítéltábla a mindkét peres fél fellebbezése folytán hozott Pf.II.20.013/2010/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az I.r. alperest terhelő marasztalás összegét 3,403.054 Ft-ra és annak kamataira, az I.r. alperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 204.000 Ft-ra leszállította. Kötelezte az I.r.alperest az államnak 25.462 Ft szakértői költség, a felperest pedig az I.r. alperesnek 313.000 Ft együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban helyesbítette, illetőleg egészítette ki, hogy az opciós szerződésben kikötött vételár az I.r. alperes hitelbírálati gyakorlatának megfelelően kialakított hitelfedezeti értéknek felelt meg. Az így helyesbített tényállás alapján is megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság azon következtetését, miszerint a felek az opciós szerződésben a felperes által állított ún. "opciós díj" felszámításában nem állapodtak meg, így az opciós szerződés ez okból sem jogszabályba, sem pedig a jóerkölcsbe nem ütközik. Azon okból sem állapítható meg az opciós szerződés jóerkölcsbe ütközése - ezáltal semmissége - hogy az opciós szerződés megkötését megelőzően beszerzett értékebecslés a melléképületek értékét nem tartalmazta. Az értékebecslést a felek nem tették a szerződés részévé, tehát az nem vált a szerződés tartalmává, így az értékebecslés hiányosságai nem tették jóerkölcsbe ütközővé a szerződést.

A felperesnek a Ptk. 239. §-ára alapított igényét a másodfokú bíróság érdemben nem bírálta el. Megállapította, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során a követelésének jogalapjaként a szerződés részleges érvénytelenségére nem hivatkozott, a másodfokú eljárásban pedig a Pp. 247.§-a kizárja a követelés jogalapjának módosítását.

A felperes harmadlagos, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő aránytalanságára alapított keresetével kapcsolatban megállapította, hogy a Ptk. 201. §-ának (2) bekezdésében írt, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalanságát a vételárat kötelezően tartalmazó opciós szerződés megkötésének időpontjában fennálló körülmények figyelembe vételével kellett vizsgálat tárgyává tenni. Az opciós szerződés megkötésére 2003. február 24-én került sor, ezért a feltűnő értékkülönbség vizsgálata során az ebben az időpontban fennálló 9,600.000 Ft-os forgalmi értéket kellett alapul venni. A 3,900.000 Ft opciós vételár és a 9,600.000 Ft-os forgalmi érték közötti különbség feltűnően nagynak mutatkozott, a feltűnően nagy értékkülönbség kiküszöbölésével az opciós vételárat 7,000.000 Ft-ban határozta meg. A fenti vételárból levonva az I.r. alperes által beszámított, illetőleg a más jogosultak részére kiegyenlített összeget a még fizetendő térítést 3,403.054 Ft-ban határozta meg.

Nem találta alaposnak a felperesnek az eredeti állapot helyreállítása iránti kérelmét, megítélése szerint az elsőfokú bíróság azzal, hogy az opciós szerződést a határozat hozatalig érvényessé nyilvánította, majd pedig a feltűnő aránytalanság megállapítása mellett az aránytalan előnyt kiküszöbölte, a legalkalmasabb jogkövetkezményt választotta az érvénytelenség orvoslására.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az opciós szerződés semmisségének megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását; másodsorban a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy az opciós szerződés megkötését megelőzően az ingatlan értékét az értékecselő 6,200.000 Ft-ban határozta meg. Ez már önmagában sem tükrözte az ingatlan szerződéskötéskori valós forgalmi értékét, mert a lakóépület tetőterének és a gazdasági épületeknek az értékét a becsült érték nem tartalmazta.

Az opciós vételárát az I.r. alperes a szerződésben a fenti érték "30 %-os" csökkentésével 3,900.000 Ft-ban határozta meg anélkül, hogy annak bármilyen indokolását adta volna. Valójában ún. "opciós díj kikötése történt 2,300.000 Ft-os összegben". Ez a kikötés jogszabályba és a jóerkölcsbe is ütközik, ezért az eljáró bíróságok jogsértéssel állapították meg, hogy a szerződés semmissége a Ptk. 200. §-ának (2) bekezdése alapján nem áll fenn. A semmisség jogkövetkezményeként a Ptk. 237. §-ának (1) bekezdésében írt, az eredeti állapot helyreállítása kerülhet alkalmazásra.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság érdemben nem bírálta el a Ptk. 239. §-ára alapított, a szerződés részleges érvénytelenségével kapcsolatos előadását. Előadta, hogy a szerződésnek az a kikötése, miszerint lemondott a megtámadás jogáról érvénytelen, a részleges érvénytelenség esetén pedig az egész szerződés megdől. A másodfokú bíróság azonban arra hivatkozással, hogy az elsőfokú eljárásban erre a felperes nem hivatkozott a kérdéssel érdemben nem foglalkozott.

Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem állapították meg a szerződés jóerkölcsbe ütközését. A szerződésben írt vételár ugyanis nem tartalmazza a tetőtér és a gazdasági épületek értékét, ez megalapozza a szerződés jóerkölcsbe ütközését.

Előadta, hogy ha az eredeti állapot helyreállítása iránti kérelme nem lenne teljesíthető, a másodfokú bíróság akkor is törvénysértően szállította le az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összeget. Az ingatlan 9,600.000 Ft forgalmi értéke és az opciós vételár között nyilvánvalóan feltűnően nagy az értékkülönbség, annak kiküszöbölésére az elsőfokú bíróság által megítélt 6,000.000 Ft alkalmas. Az eredeti állapot helyreállításáról kellett volna rendelkezni.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

-.-.-

A Legfelsőbb Bíróság a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.013/2010/4. számú ítéletét a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A Legfelsőbb Bíróság az eljárt bíróságoknak azon jogi álláspontjával, hogy a perbehozott opciós szerződés nem ütközött jogszabályba és a jóerkölcsbe, egyetértett.

A Ptk. 200. §-ának (1) bekezdése szerint a felek a szerződés tartalmát szabadon állapíthatják meg. A felek szerződési szabadságának fenti elve azonban csak a jogszabályok keretei között érvényesülhet. A felek szerződési szabadsága elvének korlátját a jogszabály által tiltott szerződési kikötések képezik, valamint az, hogy a szerződések nyilvánvalóan a jóerkölcsbe nem ütközhetnek. A jogszabály a tilos, illetőleg a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző szerződésektől megvonja a jogi hatást és azokat semmisnek nyilvánítja.

Jogszabály a vételár meghatározását főszabályként a szerződő felek autonómiájába utalja. Ugyanakkor a főszabály alól vannak kivételek. Semmis az a szerződés, amely a másik fél helyzetének kihasználásával feltűnően aránytalan előnyt biztosít az egyik fél számára (uzsorás szerződés). Arra, hogy a perbeli szerződés uzorás lenne a felperes nem hivatkozott és az uzorás szerződés megállapításához szükséges tényállási elemeket sem bizonyította. Önmagában a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti feltűnően nagy értékkülönbség nem teszi a szerződést semmissé, csupán megtámadhatóvá.

A perbeli opciós szerződés - ahogy arra a perben eljárt bíróságok helyesen rámutattak - nem tartalmazott opciós díjat. Az opciós díj egyébként nem része a vételárnak, az opciós díjat a tulajdonos kapja, a vételi jog alapításának, biztosításának fejében. Opciós díj kikötése egyébként nem jogszabálysértő.

Arra helyesen hivatkozik a felperes, hogy eljárási jogi akadálya nem lett volna a felperes által először a fellebbezési eljárásban hivatkozott semmisségi ok észlelésének, ha olyan semmisségi okról van szó, amely egyértelműen megállapítható és nyilvánvaló. A semmisség hivatalból történő észlelése a másodfokú eljárásban is kötelezettsége a bíróságnak akkor, ha az elsőfokú eljárás adataiból a semmisségi ok fennállása egyértelműen megállapítható. A szerződés megtámadása jogáról történő lemondás magában a szerződésben nem ütközött jogszabályba. A szerződő fél az őt megillető jogról főszabályként lemondhat, csak a jognyilatkozatát, figyelemmel a Ptk. 207. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra, nem lehet kiterjesztően értelmezni. A hivatkozott szerződési kikötésnek

egyébként jogkövetkezménye nem volt, hiszen a felperes a szerződést megtámadta, és az erre irányuló kereseti kérelmét a perben eljáró bíróságok érdemben bírálták el. Valójában e kikötést a semmisség kimondása nélkül a bíróságok figyelmen kívül hagyták. Amennyiben e szerződési kikötést érvénytelennek kellene tekinteni az akkor sem járna a szerződés érvénytelenségével, mivel a szerződés VII/7. pontjában foglaltak szerint a szerződés bármely kikötésének érvénytelensége a szerződés egyéb rendelkezéseinek érvényességét nem érinti.

A felperes a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközésének megállapítását is kérte. E körben hivatkozott egyrészt arra, hogy a szerződésben írt vételár meghatározása során nem került figyelembe vételre a tetőtér és a gazdasági épületek értéke, másrészt arra, hogy az opciós vételár meghatározására jóerkölcsbe ütköző módon került sor.

A jóerkölcs fogalmát a Ptk. nem határozza meg, annak kimunkálását a bírói gyakorlatra bízta. A kialakult bírói gyakorlat szerint a jóerkölcs polgári jogi értelemben a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki. Jóerkölcsbe ütközik tehát az a szerződés, amely nem ütközik ugyan jogszabályba, de nyilvánvalóan sérti az általánosan kialakult erkölcsi normákat, és ezért a társadalom rosszallását vonja maga után. A szerződés jóerkölcsbe ütközésének megállapításához nem elegendő, ha a forgalmi érték és a kikötött vételár között eltérés mutatkozik. Ahhoz a felek vagy valamelyikőjük által tanúsított olyan többlet magatartás tanúsítása szükséges, amely a társadalom, a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendjét sérti és ezáltal a rosszallását váltja ki.

Tényként állapítható meg, hogy a szerződéskötést megelőzően készített értébecslés hiányos és ezáltal hibás volt. A szakértői vélemény tartalmazta, hogy a vélemény elkészítésére a megbízást a felperes adta hitele fedezetének biztosítása céljából. Rögzíti, hogy az ingatlanon számos gazdasági épület helyezkedik el, de azoknak az értékét nem vette az értébecslő figyelembe. A tetőtér értékét 0 Ft-ban határozta meg, figyelemmel arra, hogy a beépítés még nem történt meg. A szakértő véleményében foglalt forgalmi érték figyelembe vétele az opciós ár meghatározásánál még akkor is, ha a szakértői vélemény nem a valóságnak megfelelő forgalmi értéket határozott meg, többlet tényállási elem hiányában jóerkölcsbe ütközőnek nem minősíthető, ahogy az opciós vételár meghatározása sem. Ez utóbbi tekintetében a BDT-ben 2002-ben 737. szám alatt közzétett eseti döntésben azt fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy a szerződés nem tekinthető jóerkölcsbe ütközőnek önmagában azért, mert az ingatlan forgalmi értéke az adásvételkor, mintegy kétszerese volt a szerződésben írt vételárnak, ez a feltűnő aránytalanság nem sérti a piaci tisztesség szabályait. A BH-ban

2007-ben 293. szám alatt megjelent döntés szerint, ha a vételár és a vétel tárgyának értéke között feltűnő értékkülönbség áll fenn, az a vételi jog gyakorlása folytán létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségét jelentheti. Az ilyen értékeltolódás orvoslásának módja a szerződés feltűnő értékaránytalanság címén történő megtámadása, amennyiben a fent kifejtettek szerint ahhoz nem kapcsolódik a semmisség megállapítására alkalmas többlet tényállási elem. Ilyen az adott tényállás mellett nem volt megállapítható, arra a felperes az eljárás során nem hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság az opciós szerződés folytán létrejött adásvételi szerződést találta érvénytelennek és nem az ingatlanak az opciós szerződés megkötésekor értékét, hanem a vételi jog gyakorlása időpontjában fennálló értéket vette figyelembe (10,500.000 Ft) és ennek alapján állapította meg a feltűnő értékaránytalanságot. A másodfokú bíróság ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a feltűnő értékaránytalanságot a vételárat kötelezően tartalmazó opciós szerződés megkötésének időpontjában fennálló körülmények figyelembe vételével kell vizsgálat tárgyává tenni. Az opciós szerződés magában hordozza annak kockázatát, hogy a kikötött vételárhoz képest a dolog forgalmi értékében az opciós jog fennállása alatt változás következhet be. Ezt a kockázatot egyik fél sem háríthatja a másik félre, így a másodfokú bíróság az ingatlanak az opciós szerződés megkötésének időpontja szerinti forgalmi értékét (9,600.000 Ft) vette alapul a feltűnő értékaránytalanság vizsgálata során.

A felülvizsgálati kérelem elsődlegesen a semmisség megállapítására irányult és csak másodlagosan, rendkívül röviden tartalmazott előadást a feltűnő értékaránytalansággal kapcsolatban. A felülvizsgálati kérelmében írtak szerint "az ingatlan forgalmi értékének megállapításául az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő véleménye szolgál és irányadó az általa megállapított 9,600.000 Ft. Nyilvánvaló, hogy az általa megállapított forgalmi érték, illetve az "opciós vételár" között feltűnően nagy az értékkülönbség. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított 6,000.000 Ft megfizetésére irányuló kötelező rendelkezés törvényszerű." A Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálati kérelem keretei között kellett, lehetett vizsgálnia, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő-e. A felülvizsgálati kérelemből, annak idézett mondataiból az következik, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében nem tekintette törvénysértőnek a másodfokú bíróság azon jogi álláspontját, miszerint az opciós szerződés megkötésekor forgalmi értéket, vagyis 9,600.000 Ft-ot kell figyelembe venni annak eldöntésénél, hogy a feltűnő értékaránytalanság fennáll-e. A felülvizsgálati kérelem tartalma az, hogy a felperes szerint feltűnő értékaránytalanság esetén a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti eltérést maradéktalanul meg kell szüntetni (ahogy azt az elsőfokú bíróság lényegében tette) és nem

csak a feltűnő értékaránytalanságot (a másodfokú bíróság álláspontja).

E tekintetben a Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy a feltűnő értékaránytalanság kiküszöbölése nem azt jelenti, hogy a félnek a kikötött vételár, valamint a forgalmi érték közötti különbözetet kell megkapnia, hanem azt, hogy a szolgáltatásának ellenértékét olyan összegre kell felemelni, amely összeg és a forgalmi érték közötti különbözet már feltűnően nagynak nem tekinthető. Az állandósult bírói gyakorlat a 25-30 % közötti értékkülönbözetet tekinti olyannak, amely mellett a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás különbözete még feltűnően nagynak nem tekinthető. A perbeli esetben a szakértő az ingatlan forgalmi értékét a szerződéskötés időpontjában 9,600.000 Ft-ban határozta meg. A másodfokú bíróság ennek figyelembe vételével az ingatlan vételárát a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően 7,000.000 Ft-ban jelölte meg, mintegy 27 %-kal kisebb összegben, mint az opciós szerződés megkötésekor forgalmi érték.

Ebből levonta az I.r. alperes által beszámított, valamint más cég részére a felperes tartozásaként kifizetett összeget és a fennmaradó 3,403.054 Ft megfizetésére kötelezte az I.r. alperest a felperes javára.

Nem sértettek jogszabályt az eljáró bíróságok azzal, hogy az eredeti állapot visszaállítása helyett a Ptk. 237. §-ának (2) bekezdése alapján a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő aránytalanságát a pénzbeli egyenérték megállapításával küszöbölték ki. A Legfelsőbb Bíróság 1/2010.(VI.28.) PK véleményében kifejtette a szerződés érvényessé nyilvánítása egyenrangú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával. Ha mindkettő alkalmazható lenne, akkor a bíróság mérlegelési körébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza.

A felperes a perben nem tett nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy az alperes által egyrészt a felperest terhelő kölcsön beszámításával felmerült, valamint az opciós joggal terhelt ingatlanon fennálló végrehajtási jogokkal kapcsolatos fizetés teljesítése során felmerült kiadásokat a felperes a saját vagyoni eszközei terhére vissza tudja téríteni. A felek ugyanis biztosítéki célú opciós szerződést kötöttek, tehát az I. r. alperesnek méltánylandó érdeke fűződik ahhoz, hogy a kölcsönszerződés felmondása folytán egyösszegben esedékessé vált követelése kiegyenlítésre kerüljön.

A kifejtettékre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Debreceni Ítéletábrla Pf.II.20.013/2010/4. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdés szerint hatályában fenntartotta.

*A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-nak (1) bekezdése szerint köteles az I.r. alperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni.*

*Az I.r. alperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ pontja és (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.*

*A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.*

**Budapest, 2010. október 5.**

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,  
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,  
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**